

Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy
Domowej i Zespołu Interdyscyplinarnego
za 2025 rok

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 dla Gminy Wierzbica został przyjęty Uchwałą Nr V-23/2024 Rady Gminy Wierzbica z dnia 24 września 2024 roku.

Zgodnie z zapisami ww. Programu Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy do dnia 31 marca będzie przedkładał Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji programu za rok poprzedni.

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Wierzbica, w szczególności do tych, którzy są uwikłani w przemoc jako ofiara, sprawca przemocy lub świadek przemocy.

Założeniem programu jest:

Cel główny – tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy.

Cele pośrednie:

- 1) Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej,
- 2) Podejmowanie i wspieranie działań zmierzających do podnoszenia świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej,
- 3) Organizowanie poradnictwa i interwencji w przypadkach przemocy domowej,
- 4) Zwiększenie umiejętności diagnozowania przemocy domowej i podejmowania skutecznych interwencji przez przedstawicieli różnych instytucji,
- 5) Rozwijanie i usprawnianie interdyscyplinarnego systemu interwencji i wsparcia rodziny dotkniętej przemocą poprzez podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy.

Realizatorami programu są:

Podmioty funkcjonujące na terenie gminy Wierzbica, świadczące pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej to, w szczególności:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy,
- 2) Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Posterunek Policji w Sawinie,
- 5) Placówki oświatowe
- 6) Służba zdrowia.

Podmioty współpracujące w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie,
- 2) Sąd Rejonowy w Chełmie,

- 3) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Profilaktyki, Diagnostyki i Terapii Zdrowia Psychicznego "Rodzina",
- 4) Kuratorzy zawodowi i społeczni,
- 5) Dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy zatrudnieni w placówkach oświatowych,
- 6) Lekarze i pielęgniarki,
- 7) Pracownicy socjalni,
- 8) Policja.
- 9) Organizacje pozarządowe.

Do podstawowych działań w ramach programu należą:

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy.
2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku
3. Realizacja programów edukacyjnych, terapeutycznych, w tym prowadzenie grup wsparcia, edukacyjnych i innych dla ofiar przemocy domowej i osób uwikłanych w przemoc domową.
4. Poradnictwo specjalistyczne, pomoc specjalistyczna dla ofiar przemocy domowej (w tym psychologiczna, medyczna, prawna).
5. Oddziaływania wobec sprawców przemocy domowej.
6. Organizowanie szkoleń dla osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.
7. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonującego na terenie Gminy Wierzbica wchodzi 11 osób, są to przedstawiciele niżej wymienionych instytucji:

1. Jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy – 3 osoby,
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) – 1 osoba,
3. Policji - Posterunek Policji w Sawinie – 1 osoba,
4. Oświaty - Szkoła Podstawowa w Wierzbicy – 2 osoby,
5. Ochrony zdrowia – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej EURO-MED – 1 osoba,
6. Organizacji pozarządowych – Stowarzyszenie Integracji „SALIX” – 1 osoba,
7. Kuratorzy sądowi – 2 osoby.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno –

pomocowej w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc,
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-educacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

Zespół Interdyscyplinarny działa w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”. To procedura, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy domowej.

W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach tworzy się grupy diagnostyczno- pomocowe, których prace prowadzone są w zależności od zgłaszanych potrzeb lub wynikają z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz Funkcjonariusz Policji. Skład grupy diagnostyczno-pomocowej może zostać poszerzony na wniosek ww. osób. W 2025 roku odbyło się 5 posiedzeń grup diagnostyczno- pomocowych.

Do zadań grup diagnostyczno - pomocowych należy, w szczególności:

- dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doświadczających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;

- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

Ponadto w ramach funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się 6 spotkań członków zespołu. Podczas posiedzeń ustalano m.in. sposób realizacji zadań, analizowano bieżące problemy, wspólnie szukano właściwych kierunków działań w indywidualnych przypadkach rodzin uwikłanych w przemoc.

W 2025 roku do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 4 „Niebieskie Karty”, które zostały założone przez Policję. Kontynuowano procedurę „Niebieska Karta” w 7 rodzinach. Zespół Interdyscyplinarny podejmował działania wobec 11 rodzin z powodu przemocy domowej, w których była założona „Niebieska Karta”, w tym ze względu na problem przemocy psychicznej i fizycznej w 11 rodzinach. Ofiarami przemocy było 10 kobiet i 1 dziecko. W roku sprawozdawczym zakończono procedurę „Niebieska Karta” w 8 przypadkach z powodu ustania przemocy i braku zasadności podejmowanych działań i wdrożono 9 miesięczny monitoring. Na dzień 31.12.2025 r. prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 3 rodzinach.

W okresie sprawozdawczym rodziny, w których prowadzona była procedura "Niebieskiej Karty" miały możliwość skorzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na mocy porozumienia o współpracy zawartego w dniu 17 kwietnia 2017 roku przez OPS w Wierzbicy a Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Ośrodkiem Profilaktyki, Diagnostyki i Terapii Zdrowia Psychicznego „Rodzina” rodziny, w których występuje problem przemocy mogły skorzystać z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz prawnego. W 2025 roku z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 9 osób, w tym z poradnictwa psychologicznego 4 osoby, z poradnictwa prawnego 2 osoby i socjalnego – 11 osób.

Wsparcie rodzin, w których występuje przemoc realizowane było poprzez działania pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie:

1. Realizacji działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
2. Współpracy z instytucjami pomocowymi, działającymi w celu przeciwdziałania oraz pomocy osobom doznającym przemocy.
3. Systematycznym monitorowaniu rodzin.

4. Wspieraniu emocjonalnym, edukacyjnym rodzin.
5. Ukierunkowaniu i w miarę potrzeb skierowaniu do innych specjalistów (prawnik, psycholog, terapeuta uzależnień).
6. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.

W okresie sprawozdawczym 3 osoby –uczestniczyły w szkoleniu z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, tematyka szkolenia: „Wzmacnianie lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy domowej poprzez wsparcie zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych”.

Na terenie Gminy Wierzbica prowadzone są działania celem podniesienia poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy domowej poprzez:

1. Organizowanie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjnych poruszających problematykę zjawiska przemocy i poszukiwania pomocy i wsparcia.
2. Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy domowej.
3. Realizacja programów profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży.
4. Wsparcie różnych form spędzania wolnego czasu, sprzyjających zacieśnieniu więzi rodzinnych.
5. Wdrożenie standardów ochrony małoletnich w placówkach oświatowych i w ośrodku pomocy społecznej regulujących ochronę małoletniego przed krzywdzeniem.

W Szkole Podstawowej w Wierzbicy prowadzone były niżej wymienione zajęcia z zakresu przemocy:

1. **"Adwokaci rozjaśniają prawo"** - spotkanie z prawnikiem , podczas którego uczniowie zostali zapoznani z odpowiedzialnością prawną nieletnich, konsekwencjami stosowania przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy, a także z zasadami bezpiecznego i zgodnego z prawem korzystania z mediów elektronicznych,
2. Spotkanie uczniów z policjantem KMP w Chełmie w zakresie hejtu, cyberprzemocy i odpowiedzialności karnej nieletnich,
3. Realizacja zajęć wychowawczych dotyczących budowania prawidłowych relacji rówieśniczych, komunikacji bez przemocy oraz odpowiedzialności za własne zachowanie prowadzone przez wychowawców i specjalistów szkolnych.

Mając powyższe na uwadze należy wyciągnąć wnioski dotyczące dalszej realizacji Programu tj:

- kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami i przedstawicielami służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- szerzenie świadomości społecznej, a głównie psychoedukacja rodziców/opiekunów w zakresie

budowania relacji bez przemocy,

- rozwój współpracy o charakterze ponadgminnym,
- wdrażanie standardów związanych z przeciwdziałaniem przemocy m.in. poprzez wykorzystanie pracy socjalnej w pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wierzbica były realizowane zgodnie z programem oraz w oparciu o aktualne przepisy prawa, a także wewnętrzne wytyczne w instytucjach, działających w przedmiotowej sprawie. Istotne znaczenie mają wypracowane formy współpracy między poszczególnymi instytucjami, które na co dzień zajmują się problematyką przemocy i pomocy rodzinom w tym zakresie.

Skuteczna pomoc osobom i rodzinom dotkniętym przemocą opiera się na interdyscyplinarnym współdziałaniu przedstawicieli służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy jak również udzielaniu specjalistycznego wsparcia.

Opracowali:

Monika Koziak
Przewodniczący
Zespołu Interdyscyplinarnego
w Wierzbicy

Beata Sienkiewicz
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wierzbicy